

ἙΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΠΛΑΤΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΤΟΜΟΣ Ε΄.-ΤΕΥΧΟΣ Α΄. ΚΑΙ Β΄.

Ἦδη ἔστι περὶ ἑαυτοῦ ἀνθεοτέρου ἕθους
βουλεύσασθε ἢ περὶ παιδείας καὶ κώτερόν καὶ
τῶν κώτερόν αἰσίων. (Πλάτ. Θεάγος.)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ

10 — ΟΔΟΣ ΟΜΗΡΟΥ — 10

1882

καὶ νὰ περιπατῆ εἰς τὰ σκοτεινὰ δάση. Ἐπιστρέφων δὲ φέρει μεθ' ἑαυτοῦ λίθους, φυτὰ καὶ ἔντομα, ἅπερ δὲν εἶχεν ἰδεῖ ἀκόμη. Τὸ ἐλάχιστον ζῶον, σκώληξ, κάρθαρς, ἀράχνη, σαῦρα τῷ φαίνεται πολύτιμος λεία καὶ ὅταν ἐνταμώσῃ τὸν πατέρα ἢ τὸν διδάσκαλόν του προτείνει αὐτοῖς μυρίας ἐρωτήσεις. Ἐκαστον τῶν πραγμάτων ἢ ἕκαστον τῶν ζῶων τῶν ὑπ' αὐτοῦ εὐρεθέντων εἶναι κατάκτησις διὰ τὸν ἐσωτερικὸν αὐτοῦ κόσμον. Καὶ τότε βεβαίως ὁ γονεὺς ἢ ὁ διδάσκαλος αἰσθάνεται, ὅποσον εἶναι λυσιτελὲς καὶ ἀναγκαῖον νὰ ᾔηται κάτοχος παντοίων γνώσεων περὶ τῶν ὄντων τῆς φύσεως· διότι ἐλλεινὸν εἶναι τὸ σφάλμα, ὅπερ τινὲς πράττουσιν, ἀποφεύγοντες εἴτε ἐξ ἀμαθείας εἴτε ἐξ ὀκνηρίας τὸ νὰ εὐχαριστῶσι τὴν περιέργειαν καὶ τὴν φιλομάθειαν τοῦ παιδίου ἀντὶ τοῦ διεγείρειν αὐτάς· ἐλλεινὸν, λέγομεν, καὶ ἀσυγχώρητον εἶναι τοῦτο· «Ῥίψε τα, τῷ λέγουσιν, εἶναι ἀνωφελῆ· διὰ τί μᾶς τὰ ἐκουβάλισες;» Ἐὰν τὸ παιδίον ὑπακούσῃ καὶ πρέπει νὰ ὑπακούσῃ, ἀφαιρεῖται ἀπ' αὐτοῦ μέρος τῆς ἐν αὐτῷ δυνάμεως, ἣν ἢ ἐλάχιστη γνῶσις τείνει εἰς τὸ ν' ἀναπτύξῃ· διότι, ἐὰν βραδύτερον θελήσωμεν νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν του εἰς τὸ ὅτι τὸ δεῖνα ζῶον ἢ τὸ δεῖνα ἔντομον εἶναι ἀβλαβές, ἢ ὄντως ἄξιον περιεργείας, ὁ λόγος ἡμῶν μένει ἀκαρπὸς καὶ δὲν ἔχει πλέον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του οὐδεμίαν σπουδαιότητα, διότι ἡ ἀσυνεσία ἡμῶν ἐπνίξεν ἴσως ἐν αὐτῷ τὴν πρὸς τελείαν γνῶσιν τοῦ ὄντος τούτου ἔφεσιν.

ΑΝΑΤΡΟΦΗ Η ΔΙΑΣΤΡΟΦΗ

Ἐκ τίνος χρόνου προβάλλεται τὸ ἐπόμενον ζήτημα:

«Διατί, ἐνῶ πρότερον ὀλιγώτερος χρόνος, κόπος καὶ χρῆμα ἐδαπανᾶτο διὰ τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων, οἱ γονεῖς ἦσαν περισσότερον εὐχαριστημένοι, ἢ νῦν, ὅτε πολλοῦ πόνου, μακροῦ χρόνου καὶ χρημάτων πολλῶν δεῖται ἡ ἀγωγή τῶν νέων;»

Τὸ ἐρώτημα τοῦτο ἔχει μεγίστην σπουδαιότητα, διότι ἐν αὐτῷ ἐκφράζεται αἰσθημά τι δυσαρρεσκείας ὡς πρὸς τὴν κατωτέραν ἀγωγὴν, ἰδίως δὲ ὡς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τῆς νεωτέρας μορφώσεως τῆς νεολαίας. Κατὰ τὴν καθόλου ἔννοιαν τοῦ ζητήματος τούτου δὲν πρέπει νὰ ἐπίσκοτισθῇ ἐκ τῶν κατὰ τὸ πλεόν τῆ ἔλαττον κανονικῶν οἰκογενειακῶν περιστάσεων, ἀλλ' ἀφορᾷ μᾶλλον εἰς συγχρόνους σκέψεις, αἵτινες ἐπέρχονται ἐντεῦθεν ὅτι δηλονότι ἐν τῷ παρόντι καταφανῆ γίνονται τὰ λυπηρὰ καὶ δυσάρεστα τῆς ἀνατροφῆς ἀποτελέσματα πέραν τῆς στατιστικῶς θεμιτῆς μειονότητος τῶν σφαλερῶν ἀποτελεσμάτων ἐν τοιούτῳ μέτρῳ, ὅπερ εἰς τὸ ὄξυ τοῦ παρατηρητοῦ βλέμμα προξενεῖ ἀνησυχίαν, ἐπειδὴ ἡ διευκόλυνσις τῶν τῆς ἀγωγῆς μέσων ἐπάγει τὴν ὑπόθεσιν, ὅτι τὰ δυσάρεστα ταῦτα ἀποτελέσματα ὄφειλον κατὰ μικρὸν νὰ ἐλαττωθῶσιν ἀντὶ νὰ πολυπλασιασθῶσιν.

Πρὶν εἰσέλθω εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, ἀναγκαῖον θεωρῶ νὰ προτάξω τινὰ περὶ τῆς ἐννοίας « Ἀγωγῆ ».

Ἀγωγὴ εἶνε κατ' ἐξοχὴν ἡ ἐπίδρασις ἐνηλίκων ἐπὶ ἀνηλίκων, ὅπως οἱ τελευταῖοι οὗτοι βαθμιαίως μορφούμενοι σωματικῶς τε καὶ πνευματικῶς καὶ τὸν χαρακτήρα ἀρθῶσιν εἰς ἐκεῖνο τὸ ὕψος, ὅπερ ὡς ἐφικτὸν « ἀρχέτυπον » ἐνυπάρχει ἐν τῷ νῷ τῶν παιδαγωγῶν.

Ἀγωγὴ κατὰ τὴν φύσιν τοῦ παιδαγωγουμένου ἐπενεργεῖ ἢ διὰ τῆς κολάσεως καὶ τῆς πειθοῦς, ἢ διὰ τῆς ὁδηγίας μέχρις οὗ ὁ πρὸς παιδαγωγῆσιν αἰσθανθῇ ἐν ἑαυτῷ ἰκανὴν δύναμιν, ὥστε αὐτὸς μόνος νὰ σπεύδῃ προβαίνων εἰς τὸ ἀρχέτυπον, ὅπερ εἰς τὸν ἀνήλικα προεβλήθη ὡς τελικὸς σκοπὸς τῆς καλῆς ἀγωγῆς.

Κατὰ τὸν ἰδιαίτερον τοῦ παιδαγωγουμένου χαρακτήρα τὰ σπουδαιότατα τῆς ἀγωγῆς μέσα εἶνε ἡ παραδείγματα, ἡ ἐθισμός, τιμωρίαι ἢ παρορμήσεις, ἐκ μέρους τοῦ παιδαγωγοῦ.

Ὑποβοηθεῖται δὲ ἡ ἐκβάσις διὰ τῆς αὐξανομένης ἐπιγνώσεως τοῦ παιδαγωγουμένου, ὅτι δηλ. οὗτος ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ταύτης ἀναπτύσσει ἐμπράκτως τὸ ἑαυτοῦ « Ἐγώ »· ἔπειτα δὲ διὰ τῆς πεποιθήσεως εἰς τοὺς ὁδηγούς του, ὅταν οὗτοι φιλῶνται ὑπὸ τοῦ παι-

δός, καὶ διὰ τῆς πεποιθήσεως, ὅτι οἱ παιδαγωγοὶ τοῦ ἐδιδάχθησαν νὰ ἀρύωνται τὰς ὁδηγίας των ἐξ ἰδίας πείρας καὶ ἐδοκίμασαν αὐτὰς ἐν ἑαυτοῖς.

Ἄν δὲ ἡ εὐγνωμοσύνη τῶν τέκνων πρὸς τοὺς γονεῖς, τροφεῖς καὶ παιδαγωγούς ἐν τοῖς ἡμετέροις χρόνοις καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ζώνῃ, εἶνε τόσῳ μικρά, ὥστε νὰ προξενῇ δυσαρέσκειαν, βεβαίως πρέπει νὰ ὑπάρχητι ἐν τῇ ἀγωγῇ οὐχὶ κανονικόν.

Ἡ ἀγωγή εἶνε, ὡς ἤδη ἐλέχθη, ἐν μέρει τοιαύτη πρὸς διαμόρφωσιν τῶν φυσικῶν ἰδιοτήτων τοῦ σώματος, πνεύματος καὶ χαρακτήρος. Ἀποτελεῖται δὲ αὕτη θεωρητικῶς μὲν διὰ τῆς ἐν τῷ σχολείῳ διδασκαλίας, πρακτικῶς δὲ διὰ παραδειγμάτων ἐν τῷ οἴκῳ καὶ διὰ τῶν ἐντυπώσεων, ἃς πορίζεται τις ἐκ τῆς συγχρόνου κοινωνίας.

Τὸ σχολεῖον ἄρα ἔχει περιορισμένην μόνον ῥοπήν, ἥτις ματαιοῦται ἄνευ τῶν χρηστῶν παραδειγμάτων, τῶν ἀποκομιζομένων ἐκ τε τοῦ οἴκου καὶ τῆς κοινωνίας.

Ἡ μέθοδος τῆς ἐν τῷ σχολείῳ μορφώσεως ἐν τισι τόποις εἶνε ἐνίοτε ἐπιβλαβεῖς, λίαν πρωίμως ἀρχόμενον καὶ κατὰ τύπον τινὰ γιγνόμενον ἐγκέντρισμα τῆς νεότητος μετὰ πολυμαθείας, χωρὶς νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψει καὶ ἂν τὸ ἄτομον εἶνε ἰκανόν, ὥστε νὰ χωνεύσῃ ἐν γένει τὸ κατὰ μέσον ὄρον κανονικόν ποσόν τῆς διδακτικῆς ὕλης.

Ἐντεῦθεν ἐπέρχεται πρὸ παντός ἡ αὐξανομένη πλήρωσις τοῦ σώματος δαπάναις μηχανικῆς τινος ἡμιμαθείας, ἡ καλουμένη μόρφωσις ἢ ὀρθότερον στρέβλωσις τοῦ πνεύματος ἐν τῷ σχολείῳ, ὅπερ διὰ τὸ ἐπὶ μακρόν καθίζεσθαι ἐπιδρᾷ ἐπιβλαβῶς ἰδίως δὲ ἐπὶ τὴν ὑγείαν τῶν κορασίων.

Ἄλλ' ἔτι χειρόν συμβαίνει τοῦτο ἐν τῇ οἰκογενείᾳ διὰ τῆς ἰσχύος τοῦ παραδείγματος, ὅπερ ὁ παῖς λαμβάνει ἐκ τῶν κατὰ φύσιν ὁδηγῶν του καὶ ἐκ τῶν συγχρόνων ἐντυπώσεων, ἃς λαμβάνει ἐκ τῆς κοινωνίας.

Ἐνταῦθα τοῦλάχιστον πρέπει νὰ ἀναζητηθῇ ἡ κυρία αἰτία τοῦ θήσεως εἰς τοὺς ὁδηγούς του, ὅταν οὗτοι φιλῶνται ὑπὸ τοῦ παι-

δυσαρέστου αντικειμένου, ὅπερ ὑπῆρξε καὶ ἡ ἀφορμὴ τοῦ προταθέντος ζητήματος.

«Μ' ὅποιον δάσκαλον καθίσης, τέτοια γράμματα θὰ μάθης λέγει δημῶδες τι.»

Ὅταν οἱ πατέρες μόνον πρὸς χρηματισμὸν ζῶσιν, αἱ δὲ μητέρες ἐν τῇ παραφορᾷ τῆς ματαιοφροσύνης των μόνον περὶ κοσμημάτων, νεωτερισμῶν καὶ συναναστροφῶν σκέπτονται, ὅταν ἐγκαταλείπωσι τὰ τέκνα των κατὰ τὴν τρυφερωτάτην αὐτῶν ἡλικίαν ὑπὸ τὴν ἐπίβλαβὴν ἐπήρειαν τραχέων καὶ ἀξέστων ὑπηρετῶν καὶ ὑπηρετριῶν, διὰ νὰ ἐκλάμψωσιν αὐταὶ ὡς πρόεδροι συλλόγων ἢ ὡς κυρίαὶ εὐεργετικῆς τινος ἀγορᾶς, βεβαίως ὀλίγος χρόνος θὰ ἀπομένῃ αὐταῖς πρὸς τὸ ἱερώτατον αὐτῶν ἔργον, πρὸς ἐπίβλεψιν τοῦ ἰδίου αὐτῶν αἵματος καὶ τῆς ἰδίας ἑαυτῆς σαρκός.

Ὅταν πατέρες καὶ μητέρες πάντα τὸν ζῆλον τῆς ὑπάρξεώς των ἀφιερῶσι μόνον εἰς τὰς γελοίας πολλάκις ἀπαιτήσεις τῆς καλουμένης καλλιτέρας ἢ ὀρθότερον εὐπορωτέρας κοινωνίας, δὲν εἶνε ἠναγκασμένοι τότε νὰ παραδώσωσιν εἰς ξένας χεῖρας τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν ὑπερηφάνειαν τοῦ μέλλοντός των;

Ὅταν ἡ κατηραμένη πασῶν ματαιοδοξία, ὅταν εἰς τὰς τρυφεράς τῶν παίδων ψυχὰς διὰ τῶν καλουμένων παιδικῶν χορῶν ἐνσταλάζεται τόσῳ πρωίμως τὸ δηλητήριον τῆς ἐπιδείξεως, δύνανται τότε νὰ ἀναπτυχθῶσι τὰ εὐγενῆ ἄνθη τῆς ἀφελοῦς παιδικῆς ψυχῆς;

Ὅταν γονεῖς πρὸ τῶν τέκνων των ἐρίζωσι καὶ διαπληκτίζονται καὶ περὶ τὴν τράπεζαν πρὸ τῶν παίδων των ὁμιλῶσι περὶ διαφόρων σκανδαλωδῶν τῆς κοινωνίας συμβάντων, ὅταν, χωρὶς νὰ ἀπομακρύνωσι τοὺς μικροὺς των παῖδας, συνδιαλέγονται περὶ παντὸς ἐγκλήματος καὶ βαναυσοτήτων τῆς ἡμέρας, δύναται τότε νὰ προέλθῃ σεβασμὸς πρὸς τοὺς γεννήτορας;

Ὅταν οἱ παῖδες λίαν πρωίμως σύρωνται εἰς τὰ θέατρα καὶ εἰς παντὸς εἶδους συναναστροφάς, δὲν θὰ διεγερθῶσιν ἐν αὐτοῖς αἰσθήματα, ἅτινα ἔπρεπεν ἐν ὠρίμῳ ἡλικίᾳ νὰ λάβωσιν, ὅτε καὶ εἰς κατάστασιν θὰ ἦνε νὰ διακρίνωσι τὸ καλὸν ἀπὸ τοῦ κακοῦ, καὶ ἱκανῶς ἰσχυροί, ὥστε νὰ μὴ παράγονται ὑπ' αὐτῶν;

Ὅταν οἱ γονεῖς πρὸ τῶν μικρῶν παίδων ἀναγινώσκωσι διαφόρους εἰδήσεις Ἐφημερίδων, ἀντιβαινούσας εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη, δύνανται τότε οὗτοι νὰ ἔχωσι πρὸς τοὺς φυσικοὺς αὐτῶν ὀδηγοὺς τὸ ἀπαιτούμενον σέβας;

Ὅταν πρὸ τῶν παίδων ὁμιλῶσι μετὰ περιφρονήσεως περὶ τῶν δημοσίων πραγμάτων καὶ περὶ τῶν ἀνωτέρων τοῦ κράτους λειτουργῶν, εἶνε πλεον δυνατὸν τότε νὰ ἐναπομείνη εἰς τοὺς μικροὺς ἴχνος σεβασμοῦ πρὸς τοὺς ἀνωτέρους;

Ὅταν οἱ μικροὶ βλέπωσι τοὺς γονεῖς καὶ ἀδελφούς των ἐπιδιώκοντας πᾶν εἶδος ἀπολαύσεως καὶ θεάματος, δὲν θέλουσιν οὗτοι τοὺς μιμηθῆ;

Ὡσπερ ἡ Ἐρυσίβη ὑπεισέρπει, ὅπως καταστρέψη βότανα καὶ ἄνθη, οὕτως καὶ τὰ κακὰ παραδείγματα ἐπιδρῶσιν ἐν τε τῷ οἴκῳ καὶ τῇ κοινωνίᾳ ἐπὶ τὸν χαρακτήρα τῶν παίδων, ἐξαφανίζουσι τὰς ἐντυπώσεις τοῦ σχολείου καὶ παραβλάπτονται κατὰ μικρὸν αἱ καλαὶ ιδιότητες. Ὑποβοηθεῖται δὲ μάλιστα διὰ τούτου ἡ πασῶν τῶν κακῶν ιδιοτήτων ἀνάπτυξις καὶ παρασκευάζονται αἱ ἀναίσθητοι, ὠχραὶ καὶ νευρικαὶ μορφαὶ τῶν ἡμετέρων χρόνων.

Ὅτε πολυτέλεια καὶ κενοδοξία δὲν παρέσυρε τοὺς ἡμετέρους προγόνους, αἱ δὲ ἀνάγκαι αὐτῶν ἦσαν ὀλίγαι, δὲν ὠμοίαζον οὗτοι πρὸς τὰς ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας τῆς σπατάλης κατεχομένης οἰκογενείας τῶν νέων χρόνων.

Ἡ σημερινὴ οἰκογένεια ἀφιεροῖ τὸ αἷμα τῆς καρδίας της εἰς τὴν μολόχειον κοινωνίαν, καὶ πρέπει νὰ ἀγωνίζεται ἀπὸ πρωίας μέχρι μεσονυκτίου, ἀπὸ τοῦ κέρδους πρὸς τὴν δαπάνην.

Ἐνεκα τῶν ὑπερόγκων δαπανῶν σπανίως ὑπολείπεται τοῖς νεωτέροις ἡμῶν ἐλευθέρα τις ὥρα πρὸς ἀνάπαυσιν, πολὺ δὲ ὀλιγώτερος χρόνος πρὸς ἰδίαν ἡμῶν μόρφωσιν καὶ βελτίωσιν, ἐλάχιστος δὲ ὑπάρχει, ὅπως ἐργασθῶμεν ὡς γονεῖς εἰς τὴν τῶν τέκνων ἡμῶν ἀγωγὴν.

Τῆς νεότητος λοιπὸν ἀρχεται ἤδη ἐλαττωμένη ἡ ἀληθής, ἐνδόμυχος θερμὴ πρὸς τοὺς γονεῖς ἀγάπη καὶ ἡ ἐντεῦθεν ἀπορρέουσα εὐγνωμοσύνη. Καὶ διατὶ τοῦτο;

Διότι τὰ τέκνα κινδυνεύουσι νὰ μὴ ἔχωσι πλέον γονεῖς, ἀλλὰ νὰ ᾔνε ὀρφανὰ ἐν τῷ μέσῳ τῆς οἰκογενείας των. Οἱ γονεῖς των ἀνήκουσιν εἰς τὸν κόσμον καὶ εἰς τὴν ματαίαν αὐτῶν πολυτέλειαν.

Προσβάλλει βεβαίως τὸ ζήτημα τοῦτο τὴν ματαιοφροσύνην πολλῶν ἀναγνωστῶν καὶ ἀναγνωστριῶν, διότι καὶ πᾶσα μήτηρ θεωρεῖ τὰ τέκνα τῆς ὡς τὰ ὠραιότατα καὶ ἄριστα, καὶ ἕκαστος πατὴρ νομίζει αὐτὰ ὡς τὰ ὑποδείγματα πάντων.

Ἄλλ' ὅταν τις ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν περιερχόμενος γινώσκει νὰ γινώσκη τὸ φαινόμενον ἀπὸ τοῦ πραγματικοῦ, θὰ διαγνώσῃ ὅτι πράγματι ἡ μειονότης κατ' ἐξοχὴν εὐφυῶν παίδων προέκοψε μὲν πνευματικῶς, ἀλλὰ πολὺ μεγαλείτερος ἀριθμὸς ἤττων εὐφυῶν οὐδὲν ἕτερον κατώρθωσεν, ἢ νὰ τύχῃ ὑπὸ ἐξωτερικοῦ τινος γανώματος περιβεβλημένης μορφώσεως.

Οὐδέποτε πρότερον ἠκούοντο τόσαι πολλαὶ ἀπάται γιγνόμεναι ὑπὸ μαθητῶν, ὑπὸ ὑπαλλήλων καὶ ἄλλων νέων παντὸς ἐπαγγέλματος, ὅσαι τώρα.

Δὲν ἦσαν ἐν τοῖς προτέροις χρόνοις οἱ νέοι ἡμῶν καὶ νέαι καθόλου μετριώτεροι καὶ σωφρονέστεροι ;

Ἦσαν τότε τόσοι πολλοὶ πεφυσιωμένοι νέοι καὶ νέαι, ὅσαι ἀπαντῶσι τώρα ;

Ἦσαν αἱ αὐτοκτονίαι τῶν νέων τότε τόσῳ συχναί, ὅσῳ σήμερον, ὅτε ἐκάστη Κοῦκλα ἀπελπισθεῖσα ὅτι δὲν εὔρε σύζυγον ἱππότην ζητεῖ νὰ αὐτοκτονήσῃ ;

Ἄν καλῶς τις ἀναλογισθῇ τὴν παροῦσαν ἐποχὴν, θὰ παρατηρήσῃ ὅτι σπανίως ὑπάρχουσι πλέον εὐτυχεῖς νέοι καὶ νέαι, καὶ ἂν οὕτως ἡ κοινωνία ἐξακολουθῇ βαδίζουσα, μετ' ὀλίγον δὲν θὰ ὑπάρχωσι πλέον καὶ « τέκνα » ἐν τῇ ἀπλῇ ἐννοίᾳ.

Καὶ τίς ὁ αἴτιος ;
οἱ δ' ἀκοσμοῦντες βροτῶν
διδασκάλων λόγοισι γίγνονται κακοί.

Οἱ πατέρες ἡμῶν ἔδαπάνων ὑπὲρ τῆς ἀγωγῆς τῶν τέκνων των ὀλιγώτερα μὲν χρήματα, πλείονα ὅμως χρόνον καὶ πόνον.

Αὐτοὶ οὗτοι ἦσαν συνδιδάσκαλοι ἐν λόγῳ καὶ ὅπου αὐτοὶ δὲν

ἠδύναντο νὰ πράξωσι τοῦτο, ἦσαν φωτεινὰ παραδείγματα διὰ τοῦ ἔργου.

Οὗτοι ἐδείκνυον ἡμῖν, πῶς ἔπρεπε νὰ ζῶμεν καὶ νὰ ἐργαζώμεθα, ὅπως καταστῶμεν ὠφέλιμα μέλη τοῦ οἴκου, τῆς κοινότητος, τῆς πολιτείας καὶ τῆς ἀνθρωπότητος, ἐνῶ τώρα σπεύδομεν ἀγρίως εἰς τὸ νὰ λάμψωμεν ἐν τῷ κόσμῳ τῆς μηδαμινότητος.

TREU.

ΕΠΙΚΡΙΣΙΣ

ΤΣΑΚΩΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

τοῦ κ. M. DEFFNER

BERLIN 1881 σελ. 176.

Ἐκ πολλῶν ἐτῶν διαβεβαιοῖ ἡμᾶς ὁ κ. Deffner, ὅτι ἀσχολεῖται περὶ τὸ ἰδίωμα τῶν Τσακῶνων, διότι τὸ 1875 ἐγράψε διατριβὴν μικρὰν ἐν Monatsberichten der Berl. Acad. δημοσιευθεῖσαν, πέρυσι δὲ διέλαβεν ἐν Archiv πάλιν περὶ τοῦ αὐτοῦ ἰδιώματος καὶ τώρα ἔχομεν πρὸ ἡμῶν τὸ πρῶτον μέρος τῆς Γραμματικῆς, τὴν φθογγολογίαν· ἀλλ' ἄρα προήχθη ἡ ἠδύνατο νὰ προαχθῆ ἡ τοῦ Τσακωνικοῦ γνῶσις ἀναλόγως τῆς πολυχρονίου ἀσχολίας ταύτης; ἀμφιβάλλω. ¹⁾ Διότι εἰς γνῶσιν γλώσσης ἡ δια-

(1) Τὴν ἀνωτέρω κρίσιν ἐξηνέγκομεν πρὸ πολλοῦ, ἀνεδλήθη δὲ ἡ δημοσίευσίς τῆς παρούσης ἐπικρίσεως ἕνεκα τῆς παύσεως τοῦ Ἀθηναίου, οὗ τῆ συντάξει εἶχε παραδοθῆ. Θαυμαστῶς δ' ἐξεφράσθη πολλῶ μᾶλλον ὠρισμένη περὶ τούτου κρίσις ἐν Ἀριθ. 270 ἔτους 1882 τῆς Γενικῆς Ἐφημερίδος τῆς Ἀυγούστης ὑπ' ἀνδρὸς πάντων τῶν ἄλλων Γερμανῶν κρείττονος εἰδότος τὴν νέαν ἡμῶν γλῶσσαν, τοῦ G. Meyer· ἡ νεωστὶ, μετὰ τῆς ἀξιώσεως μάλιστα ὅτι εἶναι καθαρῶς ἐπιστημονικὴ, φανεῖσα ἐπεξεργασία τῆς Τσακων. διαλέκτου ὑπὸ τοῦ κ. Deffner ἐν Ἀθήναις ὅπου λείπεται τοσοῦτον τῶν ἀπαιτήσεων, ἃς ἡμεῖς σήμερον ἀξιόσμεν νὰ εὐρίσκωμεν ἐν τοιαύταις ἐργασίαις, ὥστε πρὸς τὸ συμφέρον τῆς τιμῆς τοῦ Γερμανοῦ ὀνόματος ἡμεῖς θὰ ἠύχομεθα νὰ μὴ ἤθελόν ποτε εἰς φῶς προέλθῃ τοιαύται ἐργασίαι. Εἶναι δὲ τοσοῦτῳ μᾶλλον λυπηρότερον, ὅτι ἀναγκαζόμεθα νὰ ἐκφράσωμεν οὕτως αὐστηρὰν κρίσιν, ὅσην λαμπροτέραν εὐκαιρίαν εἶχεν ὁ κ. Δ. ἵνα προαγάγῃ ἀληθῶς τὴν ἐπιστήμην, ἅτε ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ζῶν ἐν Ἀθήναις κ. τ. λ.»